

การสูดพ่นยาชนิด Metered dose inhalers: MDIs

(Administering medication via a metered dose inhalers: MDIs)

คำจำกัดความ (Definition)

หมายถึงการใช้ยารักษาด้วยยาสูดชนิดสเปรย์ผ่านกระบอกกักยา(Spacer) เพื่อให้ยาเข้าไปอุดซึมอยู่ในหลอดลมในปอดของทางเดินหายใจในผู้ป่วยโรคหืดและโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง

วัตถุประสงค์ (Objective) เพื่อ

1. ช่วยให้หลอดลมในปอดเกิดการขยายตัวหรือเปิดกว้างมากขึ้น
2. ช่วยให้เยื่อของหลอดลมยุบวม ลดอาการอักเสบของหลอดลม
3. ช่วยให้ผู้ป่วยหายใจได้สะดวกมากขึ้นจากการไหลของอากาศเข้าออกได้มากกว่าปกติ

อุปกรณ์(Equipment)

1. หลอดยาชนิดสเปรย์(metered dose inhalers: MDIs) ตามแผนการรักษา
2. กระบอกกักยา(spacer)
3. สำลีแห้ง 2 ก้อน

ขั้นตอนการปฏิบัติ (Implementation)

กิจกรรม (Action)	เหตุผล (Rationale)
<ol style="list-style-type: none">1. ตรวจสอบบันทึกการให้ยากับคำสั่งการรักษา2. ระบุตัวผู้ป่วย	<ul style="list-style-type: none">- มั่นใจว่าให้ยาถูกต้องตามหลัก 6 R- ตรวจสอบชื่อสกุล ตรวจสอบชื่อสกุลและตรวจสอบชื่อสกุลเลขประจำตัว ตรวจสอบชื่อ-สกุล เลขประจำตัว มั่นใจว่าให้ยาถูกต้อง
<ol style="list-style-type: none">3. จัดเตรียมอุปกรณ์ต่างๆและยาให้พร้อมใช้4. อธิบายให้ผู้ป่วยเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการให้ยาการออกฤทธิ์ของยาและตำแหน่งที่อาจจะออกฤทธิ์	<ul style="list-style-type: none">- ความรวดเร็วในการให้ยาภายใน 5 นาที- คลายความวิตกกังวลและผู้ป่วยให้ความร่วมมือ

<p>5. จัดให้ผู้ป่วยนั่งหรือนอนศีรษะสูง</p> <p>6. ถ้าผู้ป่วยมีเสมหะแนะนำให้บ้วนออกให้หมดก่อน</p> <p>7. แนะนำวิธีการใช้ยาและให้ผู้ผู้ป่วยปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้</p> <p>7.1 จับกระบอกยาในแนวตั้งถอดฝาครอบออกเขย่าขวดยา 3-4 ครั้งให้ยาผสมกันดีก่อนใช้แล้วต่อหลอดยาเข้ากับกระบอกกักยา</p> <p>7.2 หายใจออกทางปากให้สุดเพื่อจะได้สูดหายใจเข้าได้เต็มที่</p> <p>7.3 อมส่วนปากกระบอกกักยาไว้ กดหลอดยาพ้นสุด 1 ครั้ง สูดหายใจเข้าให้เต็มที่ช้าๆ ลึกๆเต็มที่กลั้นหายใจ 10 วินาทีโดยนับเลขในใจ 1-10 ถ้าต้องการสูดซ้ำให้เป่าลมเบาๆ เข้ากระบอกกักยา แล้วสูดยาซ้ำเช่นเดิม โดยไม่ต้องกดยาอีกครั้ง</p> <p>7.4 ถ้าต้องการพ่นซ้ำให้พ่นยาห่างกัน 1 นาทีแล้วให้เริ่มตามขั้นตอน 6.1-6.4</p> <p>7.5 เช็ครอบปากกระบอกยาให้แห้งด้วยสำลีหรือทิชชูแล้วปิดฝาครอบกระบอกยาให้สนิท</p> <p>7.6 แนะนำให้ผู้ผู้ป่วยบ้วนปากให้สะอาดหลังใช้ยาพ้นสุดทันที</p> <p>8. เก็บอุปกรณ์ให้เรียบร้อย</p> <p>9. ประเมินอาการหลังพ่นยา</p> <p>10. บันทึกการให้ยาในแบบบันทึกการให้ยาการตอบสนองของยาและอาการผิดปกติในแบบบันทึกทางการพยาบาล</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ป่วยสูดยาแรงเต็มที่ - ยาดูดซึมในหลอดลมได้เต็มที่ - ผู้ป่วยได้รับยาตามแผนการรักษา <ul style="list-style-type: none"> - พร้อมใช้งานครั้งต่อไป - คู่มือการตอบสนองของยา - เป็นหลักฐานและสื่อสารให้ทีมทราบ
---	--

การบันทึก (Documentation)

บันทึกวันเวลาที่ผู้ป่วยได้รับยารวมทั้งการได้รับยาเมื่อมีอาการ (prn) ลักษณะการหายใจการตอบสนอง ภายหลังได้รับยา สัญญาณชีพ ความอิ่มตัวของออกซิเจนในกระแสเลือด (O_2 sat)

ข้อควรระวัง (Special consideration)

ในผู้ป่วยบางรายที่มีปัญหาในการสูดดมเข้าปอดให้ลึกและกลั้นหายใจเองได้ยากก็ยังมีปัญหาแม้จะใช้ Spacer แล้วก็ตามเพื่อให้การสูดดมได้ประสิทธิภาพมากขึ้นให้ได้ขนาดของฝอยละอองที่ต้องการและปริมาณยาเข้าปอดมากที่สุดควรปฏิบัติดังนี้

1. ควรพ่นยาทีละ 1 กดในกระบอกกักยา(Spacer)
2. ให้สูดดมทันทีหลังพ่นยาเข้าไปในกระบอกกักยา(Spacer)
3. ไม่ควรสูดหรือทำความสะอาดภายในกระบอกกักยา(Spacer)บ่อยเกินไปเพราะจะเกิดไฟฟ้าสถิตควรทำเพียงสัปดาห์ละครั้งโดยล้างด้วยแชมพูหรือสบู่อ่อนๆและน้ำเปล่าแล้วปล่อยให้แห้งเอง

การประเมินผล (Evaluation) การสูดพ่นยาชนิด Metered dose inhalers: MDIs

เกณฑ์การประเมิน	ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2		ครั้งที่ 3	
	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่
เชิงโครงสร้าง <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ปฏิบัติ คือ พยาบาล 2. จัดเตรียมอุปกรณ์ครบถ้วน 						
เชิงกระบวนการ <ol style="list-style-type: none"> 1. แจ้งให้ผู้ป่วยรับทราบ 2. อธิบายวัตถุประสงค์และการออกฤทธิ์ของยา 3. อธิบายขั้นตอนการใช้อุปกรณ์ได้ถูกต้อง 4. จัดเตรียมอุปกรณ์ถูกต้อง 5. ผู้ป่วยปฏิบัติตามขั้นตอนได้ถูกต้อง 6. บันทึกการให้ยาในแบบบันทึกการให้ยา และบันทึกการปฏิบัติ การตอบสนองของยาและอาการผิดปกติในแบบบันทึกทางการพยาบาล 						
เชิงผลลัพธ์ <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ป่วยและญาติให้ความร่วมมือ 2. ผู้ป่วยได้รับยาพ่นสูดเต็มที่ โดยไม่มีสเปรย์สีขาวออกตามปากหรือจมูก 3. มีการบันทึกการให้ยาในแบบบันทึกการให้ยาและบันทึกการปฏิบัติ การตอบสนองของยาและอาการผิดปกติในแบบบันทึกทางการพยาบาล 						